

RAPORT ANUAL DE IMPLEMENTARE POIM 2014-2020

aferent anului 2016

REZUMAT PENTRU CETĂȚENI

Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020, aprobat de Comisia Europeană în data de 09.07.2015, conform deciziei nr. 4823, este programul cu cea mai mare alocare din actuala perioadă de programare 2014-2020, beneficiind de asistența **financiara nerambursabilă** de cca. **9,42 mld. Euro** (6,94 mld. Euro FC și 2,48 mld. Euro FEDR), la care se adaugă o cofinanțare totală de cca. 2,46 mld. Euro, **alocarea totală pentru investiții ridicându-se la cca. 11,8 mld. Euro**.

În perioada **01 – 03 iunie 2016 AM POIM a organizat cea de a III-a reuniune a Comitetului de Monitorizare POIM 2014-2020**, precum și întrunirea celor trei sub-comitete sectoriale (SCS M, SCS T și SCS E). Sinteza deciziilor luate în cadrul celei de a III-a reuniuni a CM POIM 2014-2020 a fost publicată pe web site-ul MFE.

Pe parcursul anului 2016, la propunerea sub-comitetele sectoriale și cu aprobarea membrilor CM POIM 2014-2020, AM POIM a constituit 4 Grupuri de Lucru Tematice (GLT): GLT pentru identificarea unor măsuri alternative de finanțare în sectorul de gestionare a deșeurilor, GLT pentru proiectele ce vizează îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre, GLT Transport Rutier și GLT Transport Feroviar. Rolul GLT este de a acorda consultanță de specialitate pe domeniul în care au fost înființate și sunt convocate de către AM POIM ori de câte ori este nevoie.

La nivelul POIM 2014-2020 sunt prevăzute **25 de ghiduri ale solicitantului și 29 de apeluri de proiecte (inclusiv apelul relansat pe biodiversitate și 3 apeluri distincte aferente proiectelor realizate - aeroporturi, riscuri și situri poluate istoric)**. Astfel, au fost lansate **16 ghiduri (6 ghiduri aferente sectorului transporturi, 5 ghiduri aferente sectorului de mediu și 5 ghiduri aferente sectorului**

energie). În 2017 sunt prevăzute a se lansa 10 ghiduri (3 ghiduri pe transporturi, 5 ghiduri pe mediu și 2 ghiduri pe energie). Apelurile lansate în 2016 sunt în valoare de cca 9.849 mil euro ce acoperă 82,90% din totalul sumei alocate, iar în anul 2017 se vor mai lansa apeluri în valoare de 1.314 mil euro.

S-a continuat procesul de finanțare a proiectelor fazate din perioada de programare 2007-2013, în conformitate cu cerințele regulamentelor europene și a legislației naționale, prin aprobarea fazei a II-a finanțată prin POIM 2014-2020. Pentru sectorul de mediu au fost fazate un număr de 52 proiecte (valoare totală estimată pentru faza II de 1.297,14 mil euro), astfel: 29 de proiecte aferente sectorului de apă, 20 de proiecte aferente sectorului de deșeuri și situri contaminate (18 deșeuri și 2 situri), 1 proiect pe termoficare, 2 proiecte pe inundații. Din totalul de 52 proiecte de mediu, până la finele anului 2016 în cadrul POIM au fost aprobate 15 proiecte în valoare de 595,18 mil euro. De asemenea în cadrul axei prioritare 5 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor au mai fost aprobate 2 proiecte, în valoare de 59,70 mil. euro.

În sectorul transporturi au fost fazate 32 de proiecte cu o valoare de 2.456,84 mil euro.

În cadrul axei prioritare 3 - Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor au fost efectuate plăți către beneficiari în valoare eligibilă de 12.685.429,51 euro (sectorul de deșeuri) și de 31.470.357,69 euro (sectorul de apă și apă uzată) și au fost semnate 15 Cereri de Finanțare în valoare totală de 595,18 mil. euro.

În cadrul axei prioritare 5 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor au fost efectuate plăți către beneficiari de 5.834.186,51 euro.

Pentru asigurarea conformității sistemului de management și control cu criteriile de desemnare a autorităților de management și a organismelor cu rol în gestionarea Fondurilor ESI au fost desfășurate următoarele activități:

1. Stabilirea structurii AM POIM - În data de 25.04.2016 a fost aprobată Nota privind organizarea structurii AM POIM, în baza căreia au fost inițiate demersurile pentru modificarea structurii organizatorice la nivelul DG PIM, în sensul preluării de personal specializat din cadrul structurii AM POS Mediu și AM POS Transport în cadrul AM POIM și stabilirii unei structuri care să corespundă cerințelor de organizare și funcționare în vederea desemnării, dar și să asigure capacitatea administrativă pentru închiderea celor două programe operaționale. Noua structură a fost aprobată prin Ordinul Ministrului Fondurilor Europene 1564/11.08.2016.

2. Organismul Intermediar pentru Transport (OIT) - În data de 26.07.2016 a fost semnat între MFE și MT Acordul privind delegarea funcțiilor de selecție și evaluare proiecte, monitorizare a implementării, verificare tehnică și financiară, verificarea achizițiilor publice pentru proiecte de transport (axele 1 și 2).

3. Elaborarea ROF al AM POIM și a fișelor de post - AM POIM a elaborat Regulamentul de Funcționare și Organizare și fișele de post ale personalului din subordine, conform structurii aprobate.

4. Elaborarea procedurilor POIM - În perioada de referință AM POIM a elaborat un număr de 18 proceduri operaționale din care 14 au fost aprobate în perioada iunie – decembrie 2016.

5. Elaborarea descrierii de sistem aferentă POIM - Descrierea de sistem aferentă POIM a fost elaborată, aceasta fiind în curs de actualizare în funcție de finalizarea dezvoltării sistemului informatic în conformitate cu cerințele Regulamentului CE nr. 1303/2013.

6. Stabilirea sistemului de management și control pentru POIM - MDRAPFE, prin AM POIM, a inițiat procesul de semnare pentru 7 Protocoale interinstituționale. Până la data de 31 decembrie 2016 au fost semnate 5 protocoale cu: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului, Ministerul Transporturilor, Transelectrica și Transgaz. În data de 06 iulie 2016 a avut loc semnarea “Acordului de colaborare privind managementul financiar și controlul la nivelul POIM, aferent perioadei de programare financiară 2014-2020, în România”, dintre Ministerul Fondurilor Europene (actual MDRAPFE) și Ministerul Finanțelor Publice. În data de 27 iulie 2016 a fost semnat “Acordul privind delegarea funcțiilor aferente gestionării Axelor prioritare din sectorul de transport din Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020” dintre MFE (actual MDRAPFE) și MT.

În perioada iulie-august, AM POIM a efectuat misiunea de pre-evaluare din punctul de vedere al performanței îndeplinirii funcțiilor de către OIE pentru Axa 4 din POSCCE 2007-2013, în vederea stabilirii funcțiilor ce urmează a fi delegate pentru gestionarea axelor prioritare 6 și 8 din cadrul POIM 2014-2020. În urma acestei misiuni a fost emis Raportul de pre-evaluare nr. 72428/23.08.2016.

În perioada 12-14 decembrie 2016 AM POIM a efectuat la sediul OIT misiunea de evaluare a funcțiilor delegate. În urma acestei misiuni AM POIM a emis un Raport de evaluare a funcțiilor delegate care urmează a fi completat în urma finalizării misiunii de verificare derulată în perioada 12-16.06.2017 (în decembrie 2016 la nivelul OIT nu erau aprobate contracte de finanțare și nu erau verificate cheltuieli).

La finalul anului 2016, AM POIM a verificat procedurile OIT, acordând avizul pentru 10 proceduri dintr-un total de 11 proceduri.

Problemele care afectează performanța programului și măsurile întreprinse/adoptate sunt după cum urmează:

1. Probleme întâmpinate în pregătirea și evaluarea proiectelor:

- Întârzieri în angajarea AT pentru pregătirea portofoliului de proiecte sau întârzieri în furnizarea livrabilelor proiectului, capacitate redusă a beneficiarilor din sectorul transport de a gestiona într-un mod coerent pregătirea proiectelor, calitatea slabă a documentelor transmise de către beneficiar
- Modificarea componenței echipelor ce elaborează documentațiile și întârzieri în transmiterea documentației revizuite
- Întârzieri/dificultăți în obținerea certificatelor/actelor de reglementare de la diverse instituții

- Dificultăți în preluarea modificărilor din regulamentele europene pentru 2014-2020
- Insuficiența personalului implicat în evaluare la timp din cauza întârzierilor în procesul de reorganizare a AM POIM
- Întârzieri în finalizarea procesului de fazare pentru perioada 2007-2013, cu impact asupra aprobării fazei a II a proiectelor

Riscuri: neasigurarea unui portofoliu matur în timp util care să genereze plăți suficiente pentru absorbție

Măsuri întreprinse/adoptate:

- Organizarea periodică de întâlniri cu beneficiarii, vizite în teren, seminarii de pregătire privind noile abordări cu sprijin JASPERS, sprijin suplimentar prin PASSA/BEI
- Analizarea cu prioritate a documentelor/informațiilor relevante pentru clarificarea investițiilor/soluției tehnice propuse, derularea în paralel cu realizarea documentației, a procedurilor de obținere a actelor de reglementare (avize, acorduri, permise etc);
- Repartizarea de personal suplimentar din alte direcții pentru evaluarea proiectelor;
- Încheierea de contract cu clauză suspensivă înainte de emiterea deciziilor de fazare

2. Probleme întâmpinate în implementarea proiectelor fazate:

- Lipsa finanțării pentru contractele fazate, semnarea cu întârziere a contractelor noi sau reziliate din cauza contestațiilor, întârzierea în asigurarea amplasamentelor în cadrul proiectului sau schimbarea acestora în timpul execuției.
- Întârzieri în luarea deciziilor în procedurile de licitație și în aprobările pentru contractele de lucrări, deficiente în documentațiile privind situația existentă (ex:studii topo si geo), modificarea indicatorilor economici, statistici etc. stabiliți prin proiect, lipsa avizelor sau avize parțiale de la Beneficiari, modificări legislative cu impact valoric asupra contractelor.
- Întârzieri în cadrul contractelor de lucrări, care conduc la extinderea duratei de execuție, fără posibilitatea extinderii contractelor de AT, rezilierea contractelor ca urmare a neprelungirii de către Antreprenori a garanțiilor.
- Necorelarea proiectelor de apă și canalizare cu finanțare din POIM cu proiectele privind asfaltarea drumurilor și străzilor din alte programe cu finanțare.

Riscuri: neexecutarea lucrărilor în perioada de programare poate genera costuri adiționale neeligibile, neîndeplinirea țăntelor asumate prin POIM, aplicarea de corecții financiare de către CE.

Măsuri întreprinse/adoptate:

- Sprijinirea beneficiarilor de proiecte finanțate din fonduri europene
- Emiterea de către AM POIM a 3 instrucțiuni (nr. 1/26.10.2016 privind facturarea separată a cheltuielilor aferente actelor adiționale, modalitatea de stabilire a sumelor ce urmează a fi solicitate de către Beneficiari și aprobarea formatului cererilor de prefinanțare /plată/rambursare și al

raportului inițial al proiectului; nr. 2/07.12.2016 privind transmiterea dosarului achiziției publice; nr. 3/07.12.2016 privind verificarea posibilelor conflicte de interese-suspiciuni de fraudă).

- Organizarea de întâlniri de lucru pentru sprijinirea Beneficiarilor împreună cu Asistenta Tehnică acordată de BEI prin Acordul PASSA în pregătirea și implementarea proiectelor.
- Participarea AM POIM la negocierea și aprobarea prin Lege a Contractelor de împrumut dintre România și BEI pentru acoperirea parțială a contribuției bugetului de stat pentru energie și mediu din POIM.
- Actualizarea cadrului legal și instituțional privind funcționarea sistemelor de management și control pentru gestionarea FESI 2014-2020, consolidarea cadrului legislativ pentru facilitarea pregătirii și implementării proiectelor prin implicarea AM POIM prin susținerea în cadrul comisiilor de specialitate ale Parlamentului, precum și prin emiterea de puncte de vedere cu valoare de avize interne.

3. Probleme întâmpinate în îndeplinirea condiționalităților ex-ante

La sfârșitul anului 2016 se înregistrau întârzieri în îndeplinirea condiționalităților ex-ante 6.2, 7.1, 7.2 și 7.3.

Riscuri: Suspendarea plăților de către CE

Măsuri întreprinse/adoptate:

- Pentru îndeplinirea condiționalității ex-ante 6.2 (deșeu), pe 25.04.2016 a fost semnat Contractul de prestări servicii de AT pentru realizarea PNGD și a PNPGD. A fost elaborat PNPGD. Contractul se va finaliza la 30.06.2017.
- Pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante 7.1, 7.2 și 7.3 (transport) s-a acordat suport prin asistenta BEI pe PASSA privind:
 - o Contractele de performanță între MT CNAIR/CNCFR prin dezvoltarea variantei elaborate de MT. S-a finalizat analiza cadrului legislativ în vederea alinierii tuturor elementelor de guvernare corporativă. La nivelul MT s-au creat 7 grupuri de lucru în coordonarea echipei BEI. Termenul de finalizare: sfârșitul lunii iunie 2017.
 - o Înființarea ARF, prin AT în vederea operaționalizării ARF, pentru recrutarea personalului (termen iunie 2017 și octombrie 2017) și funcționarea la capacitate maximă (termen decembrie 2017). A fost întocmit ștatul de funcții (aprobat de ANFP), organigrama și fișele de post pentru recrutarea personalului ARF. ToR pentru achiziția de consultanță care să elaboreze studiul privind fezabilitatea rețelei de cale ferată vor fi finalizați la sfârșitul lunii iunie 2017 și lansarea în SEAP se va face în perioada septembrie-octombrie 2017.
 - o Dezvoltarea capacității administrative și a unui sistem de evaluare a performanțelor personalului beneficiarilor strategici CNAIR/CFR prin sesiuni de instruire a Beneficiarilor pentru pregătirea proiectelor, achiziții publice, managementul

contractelor, alocarea și managementul riscurilor și ”on the job training” pentru personal, dezvoltare de liste de verificare ex-ante a pregătirii implementării proiectelor care vor fi transpuse în proceduri interne și aplicate proiectelor mature existente.

- Achiziții publice prin derularea proiectelor pilot de îmbunătățire a sistemului de control intern în cadrul CNAIR și ANAR, ca parte a reformei sistemului de achiziții publice. Proiectele pilot s-au finalizat în aprilie-mai 2017.

4. Probleme întâmpinate în acreditarea AM POIM

În vederea acreditării AM POIM este necesară finalizarea sistemului de schimb electronic de date SMIS+2014. Se înregistrează întârzieri în dezvoltarea modului pentru etapa de Implementare Proiect dedicat AM și beneficiarilor.

Riscuri: Netransmiterea către CE a declarațiilor de cheltuieli cu impact major asupra bugetului de stat

Măsuri întreprinse/adoptate: urgentarea definitivării SMIS+2014, estimându-se operaționalizarea acestuia în iunie 2017.